

Til høringsparterne

Erhvervsregulering
Ref. LISVI/MAESA
Den 31. oktober 2018

**Høring over udkast til ændret husdyrgødningsbekendtgørelse
(justering af vilkår for kvægundtagelsesbrug)**

Miljø- og Fødevareministeriet sender hermed udkast til ændring af bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) i offentlig høring. De foreslåede ændringer vedrører bedrifter, der gør brug af undtagelsen fra nitratdirektivet (kvægundtagelsesbrug).

Høringssvar bedes senest den 10. december 2018 sendes til mfvm@mfvm.dk med cc til maesa@mfvm.dk med angivelse af j.nr. 2018-10391.

Det bemærkes, at høringssvar fra andre end statslige myndigheder offentliggøres på høringsportalen, og at man ved at afgive høringssvar samtykker til offentliggørelse, herunder af afsenders navn og mailadresse.

De foreslåede ændringer er beskrevet nærmere nedenfor.

Med venlig hilsen

Marie Elisabeth Sakse
+45 20 91 06 39
maesa@mfvm.dk

1. Baggrund for de foreslåede ændringer

Danmark har den 7. september 2018 opnået en ny undtagelse fra nitratdirektivet, der giver kvægbrug mulighed for fortsat at udbringe op til 230 kg N/ha fra organisk gødning pr. ha harmoniareal under overholdelse af en række særlige betingelser, der skal kompensere for den øgede tilførsel af kvælstof fra husdyrgødning og anden organisk gødning.

Den nye kvægundtagelse viderefører de eksisterende krav. Dog gives der som noget nyt mulighed for, at kravet om, at 80 % af arealet skal være dyrket med en afgrøde med en lang vækstsæson og et højt kvælstofoptag, også kan opfyldes ved at dyrke cikorie, og at udlæg af græs og cikorie nu kan udlægges i alle typer korn inkl. byg/ært, og uanset om dæksæden dyrkes til modenhed, helsæd eller som grønkorn.

Udkast til den nye kvægundtagelse er vedtaget den 7. september 2018 i Nitratkomitéen. Det er således fastlagt, at Danmark opnår en ny kvægundtagelse, samt hvad indholdet af denne er. Det vides imidlertid ikke præcist, hvornår den autoritative danske version af Kommissionens gennemførelsesafgørelse offentliggøres, men den forventes modtaget i efteråret 2018.

Den ændrede bekendtgørelse præciserer samtidig retsstillingen for bedrifter, der deltager i en produktionsmæssig sammenhæng med kvægundtagelsesbrug, samt fosforreguleringen for kvægundtagelsesbrug, der er tilknyttet biogasanlæg. Disse ændringer er uafhængige af den nye kvægundtagelse.

2. Indholdet i de foreslåede ændringer i husdyrgødningsbekendtgørelsen

2.1 Mulighed for at opfylde plantedækkekravet i bilag 2 med cikorie

Husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2 fastlægger betingelser for udbringning af husdyrgødning og anden organisk gødning på bedrifter, der gør brug af undtagelsen fra nitratdirektivet.

I henhold til bilag 2, pkt. 1, skal mindst 80 % af harmoniarealet dyrkes med en afgrøde med højt kvælstofoptag og lang vækstsæson. Afgrøde med højt kvælstofoptag og lang vækstsæson er defineret i bilag 2, nr. 2, litra e, som "græs, græsefterafgrøder, roer og græsudlæg. Da cikorie ifølge den nye kvægundtagelse også udgør en afgrøde med højt kvælstofoptag og lang vækstsæson, foreslås det, at cikorieudlæg og rodcikorie tilføjes til definitionen i litra e. I forlængelse heraf foreslås definitionen af græsudlæg i husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2, nr. 2, litra c, udvidet, så bestemmelsen fremadrettet bliver en definition af græs- eller cikorieudlæg.

Som følge af at cikorieudlæg efter forslaget indgår i bilag 2, nr. 2, litra c, foreslås det, at betingelsen i bilag 2, nr. 5, om at græsudlæg og græsefterafgrøder tidligst må nedpløjes eller nedvisnes den 1. marts, også kommer til at omfatte cikorieudlæg og rodcikorie, jf. bekendtgørelsesudkastet.

2.2. Korn eller byg/ært som dæksæd med udlæg

I husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2, nr. 2, defineres græsudlæg som græs udlagt før eller efter høst, dog senest den 1. august i vårbyg, byg/ærter, helsæd, grønkorn eller silomajs.

Den nye gennemførelsesafgørelse giver mulighed for, at det ikke længere kun er vårbyg, udlagt med græs, der kan anvendes som dæksæd, men at også alle andre kornarter både vårsæd og vintersæd kan anvendes, så længe det udlægges med enten græs eller cikorie.

På denne baggrund foreslås det, at "vårbyg, byg/ærter, helsæd, grønkorn eller silomajs" ændres til "silomajs eller i byg/ært eller korn til modenhed, helsæd eller grønkorn". Med den foreslåede formulering kan dæksæd være silomajs, byg/ært og alle former for korn. Byg/ært og korn kan være dyrket til modenhed, helsæd eller grønkorn.

2.2 Præcisering af fosforloft for kvægundtagelsesbrug tilknyttet biogasanlæg

Gødning fra jordbrugsvirksomheder tilknyttes et fosforloft. Fosforloftet er bestemmende for størrelsen af virksomhedens fosforarealkrav. Fosforarealkravet udtrykker, hvor stort et harmoniareal jordbrugsvirksomheden skal råde over for at producere en given mængde fosfor.

Ved beregningen af det fosforloft, der skal tilknyttes gødningen fra en jordbrugsvirksomhed, anvendes de fosforlofter, der er tilknyttet de forskellige gødningstyper, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 45, stk. 1. For husdyrgødning produceret på kvægundtagelsesbrug er fosforloftet på 35 kg P/ha, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 45, stk. 2, nr. 3.

For jordbrugsvirksomheder, der ikke er kvægundtagelsesbrug, påvirkes det fosforloft, der tilknyttes gødningen fra jordbrugsvirksomheden, af fosforlofterne for de gødningstyper, der produceres og modtages, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 44, stk. 3, nr. 3. Dette gælder som udgangspunkt ikke for kvægundtagelsesbrug. Fosforloftet på 35 kg P/ha gælder således som udgangspunkt også for den organiske gødning, som kvægundtagelsesbrug modtager fra andre virksomheder, herunder jordbrugsvirksomheder, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 44, stk. 3, nr. 1, 1. pkt.

Som en modifikation hertil følger det af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 44, stk. 3, nr. 1, 2. pkt., at såfremt modtaget organisk gødning bortset fra gødning modtaget fra fælles biogasanlæg og andre kvægbrug omfattet af § 43, stk. 2, udgør mere end 50 pct. af den mængde fosfor, som er produceret på jordbrugsvirksomheden i den pågældende planperiode, fastsættes loftet for al gødning, som jordbrugsvirksomheden producerer, modtager og afgiver, efter reglerne for kvægbrug omfattet af § 45, stk. 2, nr. 4, det vil sige med et fosforloft på 30 kg P/ha.

Formålet med denne begrænsning i mængden af modtaget husdyrgødning er, at et undtagelsesbrug ikke må kunne udnyttes til at ændre fosforloftet for store

mængder fosfor, som blot modtages og afgives igen, og hvor fosforloftet f.eks. ændres fra 30 kg P/ha til 35 kg P/ha. Det har dog ikke været hensigten, at den mængde husdyrgødning, som afgives og modtages igen fra fælles biogasanlæg, skulle indgå i beregningen af de 50 %, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 44, stk. 3, nr. 1, 2. pkt.

Bestemmelsen i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 44, stk. 3, nr. 1, 2. pkt., har i praksis givet anledning til tvivl, fordi det ikke er fremgået tilstrækkelig klart af bestemmelsen, hvor store mængder husdyrgødning et kvægundtagelsesbrug kan modtage fra et fælles biogasanlæg, uden at der ændres ved det faste gennemsnitsloft på 35 kg P/ha for fosfor fra gødning tilknyttet kvægundtagelsesbruget.

Hertil kommer, at det er utilsigtet, at det følger af § 44, stk. 3, nr. 1, at fosforloftet på 30 kg P/ha for husdyrgødning fra kvægbrug, der ikke er kvægundtagelsesbrug, skal anvendes for al husdyrgødning produceret på kvægundtagelsesbruget, når betingelserne for at følge det faste gennemsnitsloft på 35 kg P/ha for organisk gødning produceret og modtaget på kvægundtagelsesbruget ikke er opfyldt, idet der i et vist omfang også kan være andre dyretyper end kvæg på kvægundtagelsesbruget.

De foreslåede justeringer ændrer ikke ved, at kvægundtagelsesbrug som hidtil kan levere hele den producerede mængde husdyrgødning til et biogasanlæg og få en tilsvarende mængde gødning retur, uden at det berører det faste gennemsnitsloft på 35 kg P/ha.

Men for at undgå, at et kvægundtagelsesbrug bliver brugt til at ændre fosforloftet for store mængder fosfor fra fælles biogasanlæg, og for at tage højde for at kvægundtagelsesbrug kan have andre dyr end kvæg, er der foreslået en række præciseringer af § 44.

For det første er det indsat et nyt stk. 5 i § 44, der præciserer de situationer, hvor undtagelsesbrug ikke længere kan anvende det faste loft på 35 kg P/ha for al produceret og modtaget organisk gødning. Det følger af det foreslåede stk. 5, at det faste gennemsnitsloft på 35 kg P/ha ikke gælder for de kvægundtagelsesbrug, hvor mængden af modtaget fosfor fra andre jordbrugsvirksomheder end kvægundtagelsesbrug og mængden af modtaget husdyrgødning fra fælles biogasanlæg udover den producerede mængde fosfor fra jordbrugsvirksomhedens egen husdyrproduktion tilsammen udgør mere end 50 % af den producerede mængde fosfor på ejendommen.

Kan undtagelsesbruget ikke leve op til disse krav, skal det gennemsnitlige fosforloft for produceret og modtaget organisk gødning i stedet beregnes som et vægtet gennemsnit af fosforlofterne for den producerede og modtagne gødning. I denne situation indgår den producerede mængde husdyrgødning fra kvæg med et fosforloft på 30 kg P/ha. Er der andre dyretyper på undtagelsesbruget, anvendes fosforlofterne for disse ved beregningen af det vægtede gennemsnit.

2.3. Bedrifter, der deltager i en produktionsmæssig sammenhæng med kvægundtagelsesbrug

Husdyrgødningens bekendtgørelses § 43, stk. 2, fastsætter, at på bedrifter, som producerer husdyrgødning med mindst 300 kg kvælstof pr. planperiode, hvoraf mindst 2/3 er fra kvæg, må der samlet højst udbringes husdyrgødning og anden organisk gødning i mængder svarende til 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode, og at betingelserne nævnt i bekendtgørelsens bilag 2 skal overholdes. Det fremgår af husdyrgødningens bekendtgørelses § 43, stk. 3, at bedrifter, der deltager i en produktionsmæssig sammenhæng med de bedrifter, som er nævnt i stk. 2, ligeledes er omfattet af bestemmelsen. Deltagelse i en produktionsmæssig sammenhæng er defineret i husdyrgødningens bekendtgørelses § 4, nr. 24.

Bestemmelsen i § 43, stk. 3, indebærer, at når der i husdyrgødningens bekendtgørelsen i øvrigt fastsættes regler for kvægbrug omfattet af § 43, stk. 2, så omfatter disse regler også de bedrifter, der deltager i en produktionsmæssig sammenhæng med et kvægbrug omfattet af § 43, stk. 2. Med den ændrede husdyrgødningens bekendtgørelse foreslås dette tydeliggjort ved at skrive bedrifter, der deltager i en produktionsmæssig sammenhæng med kvægundtagelsesbrug direkte ind i § 43, stk. 2. Da definitionen af deltagelse i en produktionsmæssig sammenhæng alene anvendes i forhold til kvægundtagelsesbrug foreslås det samtidig, at indholdet af definitionen indarbejdes i § 43, stk. 2.

Det foreslås således, at der indsættes et nyt 2. pkt. i husdyrgødningens bekendtgørelses § 43, stk. 2, om, at bestemmelsen også gælder for en bedrift, hvor hovedparten af afgrøderne fra dens arealer ifølge skriftlig aftale skal afgives til og anvendes på en eller flere bedrifter omfattet af 1. pkt.

Som en konsekvens heraf skal det ikke fremgå eksplicit af § 44, stk. 3, nr. 1, og § 45, stk. 4, at bestemmelserne også omfatter bedrifter, der indgår i en produktionsmæssig sammenhæng med kvægbrug omfattet af § 43, stk. 2, hvorfor dette udgår af bestemmelserne. Endvidere ophæves definitionen i husdyrgødningens bekendtgørelses § 4, nr. 24, af deltagelse i en produktionsmæssig sammenhæng.

De foreslåede ændringer er af lovteknisk og ordensmæssig karakter, og der tilsigtes ingen materielle ændringer herved.

3. Miljømæssige konsekvenser

Med de foreslåede ændringer fastholdes det eksisterende miljøbeskyttelsesniveau.

De foreslåede ændringer af bilag 2 er en direkte følge af nye vilkår rettet mod landbruget i Kommissionens gennemførelsesafgørelse om en ny kvægundtagelse for Danmark. Ved fastsættelsen af vilkårene har EU-Kommissionen taget stilling til miljøpåvirkningerne. De foreslåede ændringer af bilag 2 implementerer tekstnært gennemførelsesafgørelsen, herunder de vilkår som gennemførelsesafgørelsen indeholder. De ændrede betingelser i bilag 2 skal derfor ikke undergives en screening eller miljøvurdering efter miljøvurderingsloven.

Med den foreslåede justering af § 44 præciseres ordlyden for at udelukke tvivl om betydningen og for at sikre, at bestemmelsen får det indhold, der oprindeligt var forudsat. Der ændres således ikke i modellen for fosforregulering. Bestemmelsen med justeringen ligger fortsat inden for den samlede model for fosforreguleringen, som blev miljøvurderet i forbindelse med miljøvurdering af forslag til ændring af nitrathandlingsprogrammet bestående af dele af ny husdyrregulering (regler om husdyrefterafgrøder samt det hævdede harmonikrav og den tilhørende fosforregulering) og målrettet efterafgrødeordning i perioden fra november 2016 til april 2017. Der foretages derfor ikke en screening eller miljøvurdering af justeringen.

4. Administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Udkast til nærværende bekendtgørelse har været sendt i præhøring i Erhvervsstyrelsens Team Effektiv Regulering (TER). TER vurderer, at bekendtgørelsesudkastet ikke medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet. Miljø- og Fødevareministeriet har vurderet, at principperne for agil erhvervsrettet regulering ikke er relevante for de konkrete ændringer i udkastet. TER har ingen bemærkninger hertil.

Der er endvidere foretaget screening af, hvorvidt bekendtgørelsesudkastet har implementeringskonsekvenser set i forhold til principperne i Vejledning om digitaliseringsklar lovgivning. Det er vurderingen, at bekendtgørelsesudkastet ikke har implementeringskonsekvenser.

Der vil være positive erhvervsøkonomiske konsekvenser af muligheden for at opfylde plantedækkekravet med cikorie og flere kornarter med udlæg, idet muligheden kun vil blive benyttet på kvægundtagelsesbrug, hvor det vurderes økonomisk hensigtsmæssigt.

5. Forholdet til EU-retten

Efter nitratdirektivet må landbrugsbedrifter som udgangspunkt højst udbringe 170 kg N/ha fra husdyrgødning. Danmark har af EU-Kommissionen fået en undtagelse fra kravet, således at kvægbrug kan udbringe 230 kg N/ha, såfremt de opfylder visse nærmere angivne betingelser. Kvægundtagelsen er implementeret i husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2.

En af betingelserne i bilag 2 er, at 80 % af udbringningsarealet dyrkes med afgrøder med lang vækstsæson og højt kvælstofoptag, hvilket i bilag 2 er defineret som græs, græsefterafgrøder, roer og græsudlæg. Med ændringen af bilag 2 foreslås det, at kvægundtagelsesbrug fra planperioden 2019/2020 får mulighed for at opfylde kravet med dyrkning af cikorie, samt alle kornafgrøder som dæksæd med udlæg af græs eller cikorie.

Forslaget medfører ingen ændringer af betydning for krydsoverensstemmelse.